

AVRUPA BÜTÜNLEŞME SÜRECİ VE TÜRKİYE-AB İLİŞKİLERİ KRONOLOJİSİ

1970-1979

1 Temmuz 1970	İkinci Yaoundé Konvansiyonu ve Arusha Anlaşmaları yürürlüğe girmiştir.
22 Temmuz 1970	Geçiş Dönemi'nin gereklerini içeren Katma Protokol kabul edilmiştir.
23 Temmuz 1970	Katma Protokol'ün AKÇT yetki alanına giren maddelerle ilgili Anlaşması imzalanmıştır.
30 Temmuz 1970	Danimarka, İrlanda, Norveç ve İngiltere ile üyelik müzakereleri başlamıştır.
5 Ağustos 1970	Kıbrıs Rum Kesimi, AET ile Ortaklık Anlaşması'nın gerçekleştirilmesi için müzakerelerin başlatılmasını talep etmiştir.
26 Ekim 1970	AT ve Türkiye arasında ilk Gümrük İşbirliği Komitesi toplantısı yapılmıştır.
27 Ekim 1970	Siyasi işbirliği hakkındaki Davignon Raporu kabul edilmiş, "Avrupa'nın amacı" tüm önemli uluslararası sorunlara tek sesle cevap vermek olarak belirlenmiştir.
19 Kasım 1970	Ortaklık Konseyi'nde Katma Protokol metni kabul edilmiştir.
23 Kasım 1970	Katma Protokol ve 1971-1977 yılları arasında Türkiye'ye 220 milyon Euro tutarında kredi sağlanmasını öngören II. Mali Protokol imzalanmıştır.
5 Aralık 1970	AET ve Malta arasında Ortaklık Anlaşması imzalanmıştır.
22 Mart 1971	Konsey, ekonomik politikaların eşgüdümünü sağlamak amacıyla hazırlanan Werner Planı'nı kabul etmiştir. Buna göre üye devletlerin bütçe politikalarının uyumlaştırılması ve paraları arasındaki dalgalanmanın azaltılması konularında önlem almaları zorunluluğu getirilmiştir.
1 Nisan 1971	AET- Malta Ortaklık Anlaşması yürürlüğe girmiştir.
5 Temmuz 1971	Katma Protokol TBMM'de kabul edilmiştir.
22 Temmuz 1971	Senato Katma Protokol'ü onaylamıştır.

27 Temmuz 1971	Katma Protokol, AET üyesi ülkelerin Parlamentolarında onaylanana kadar, ticari hükümleri işletecek olan "Ara Anlaşma" imzalanmıştır.
1 Eylül 1971	Ara Anlaşma yürürlüğe girmiştir.
12 Kasım 1971	AET, Türkiye'nin Genelleştirilmiş Tercihler Listesine alınmasını ertelemiştir.
13 Ocak 1972	Ortaklık Anlaşması'nın Topluluğa katılacak yeni ülkeler tarafından da kabulünü sağlayacak olan Türkiye - AET müzakereleri başlamıştır.
22 Ocak 1972	Danimarka, İrlanda, İngiltere ve Norveç Topluluğa katılım anlaşmalarını imzalamışlardır.
26 Nisan 1972	Türkiye, AET'ye bir memorandum vererek tavizlerin artırılmasını ve Katma Protokoldeki Türkiye açısından olumsuz maddelerin esnekleştirilmesini istemiştir.
20 Temmuz 1972	Ortaklık Konseyi, 1 Eylül 1972 tarihinde sona erecek olan Ara Anlaşma süresini yıl sonuna kadar uzatmıştır.
26 Eylül 1972	Norveç, düzenlenen referandum sonucunda Topluluğa üyelikten vazgeçmiştir.
19-20 Ekim 1972	Paris Zirvesi'nde Topluluğun faaliyette bulunacağı bölge, çevre, sosyal, enerji ve sanayi politikaları gibi yeni alanlar belirlenmiş, ekonomik ve parasal birliğin 1980 yılında gerçekleşmesi karara bağlanmıştır.
19 Aralık 1972	AET ve Kıbrıs Rum Kesimi arasında Ortaklık Anlaşması imzalanmıştır.
1 Ocak 1973	Katma Protokol yürürlüğe girmiş, birinci gümrük indirimi ve konsolide liberasyon listesi uyumu yapılmıştır.
1 Ocak 1973	İngiltere, İrlanda ve Danimarka AET'ye üye olmuştur.
1 Haziran 1973	AET ve Kıbrıs Rum Kesimi arasındaki Ortaklık Anlaşması yürürlüğe girmiştir.
30 Haziran 1973	İngiltere, İrlanda ve Danimarka'nın Ankara Anlaşması'na taraf olmalarını sağlayan Tamamlayıcı Protokol imzalanmıştır.
14-15 Aralık 1973	Kopenhag Zirvesi'nde, 1973 yılında yaşanan enerji krizi sonucunda Topluluğun ortak politikaları arasında enerji politikasının da yer alması kararlaştırılmıştır.
1 Ocak 1974	Tamamlayıcı Protokol yürürlüğe girmiştir.

25 Haziran 1974	Yeni kurulan Ecevit hükümeti programında AET ile ilişkilerin revizyonuna yer vermiştir.
14 Ekim 1974	Türkiye AET Ortaklık Konseyi'nde Dışişleri Bakanı Güneş, Ecevit Hükümetinin, AET ile ilişkilerin revizyonuna yönelik kararından söz ederek, gerekli değişikliklerin listesinin ilerde verileceğini bildirmiştir.
16 Temmuz 1974	Kıbrıs Rum Kesimi'nde gerçekleşen darbeden sonra, Avrupa Siyasi İşbirliği çerçevesinde AET üye ülkeleri ortak tutum almışlar ve Kıbrıs'ın bağımsızlığı ve bütünlüğünü desteklediklerini açıklamışlardır.
20 Temmuz 1974	Kıbrıs Barış Harekatı gerçekleştirilmiştir.
24 Temmuz 1974	Kıbrıs'ta ateşkes ilan edilmesinin ardından AET Bakanlar Konseyi Kıbrıs'ta anayasal düzene geri dönüş çağırısında bulunmuştur.
16 Eylül 1974	Cenevre görüşmelerinin kesilmesinin ardından AET üye ülkeleri Kıbrıs'ın bütünlüğüne saygı duyduklarını açıklamışlar ve tarafları müzakereleri tekrar başlatmaya çağırmışlardır.
22 Kasım 1974	Yunanistan'ın demokratik sisteme geri dönmesinden sonra AET-Yunanistan Ortaklık Komitesi ilk defa toplanmıştır.
9-10 Aralık 1974	Paris Zirvesi'nde, üye devletlerin Hükümet ve Devlet Başkanları'nın yılda 3 kez Avrupa Konseyi adı altında toplanmasını kararlaştırmış, Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu kurulması üzerinde anlaşmaya varmış ve Avrupa Parlamentosu için seçimlerin doğrudan yapılmasına karar vermiştir.
28 Şubat 1975	Topluluk ve 46 Afrika, Karaip ve Pasifik (AKP) ülkesi Younde Konvansiyonu'nun yerine geçecek olan Lomé Konvansiyonu'nu (Lomé I) imzalamışlardır. Konvansiyon Topluluk ve söz konusu ülkeler arasında mali işbirliğini öngörmüş ve AKP ülkeleri menşeli ürünlere Topluluk pazarına serbest erişim hakkı tanımıştır.
10-11 Mart 1975	İlk Avrupa Konseyi toplantısı Dublin'de gerçekleştirilmiş ve Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'na ilişkin bir deklarasyon kabul edilmiştir.
18 Mart 1975	Konsey Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu'nu ve Bölgesel Politika Komitesi'ni kurmuştur.
21-25 Nisan 1975	AET-Türkiye Karma Parlamento Komitesi, Kıbrıs ve Ege sorunlarının ancak Yunanistan ve Türkiye'nin katılımıyla gerçekleşecek müzakereler sonucunda çözüleceğini açıklayan bir tebliğ yayınlamıştır.
24 Nisan 1975	Avrupa Parlamentosu, AET Karma Parlamento Komitesi'nin tebliğini onaylayan ve Topluluğun Kıbrıs'ta çözümünü desteklediğini bildiren bir

	tavsiye kararı almıştır.
11 Mayıs 1975	İşbirliği ile ticari konuları kapsayan AET-İsrail Anlaşması Brüksel'de imzalanmıştır.
12 Haziran 1975	Yunanistan tam üyelik için AET'ye başvurmuştur.
15 Temmuz 1975	AET ve Meksika bir ticaret anlaşması imzalamışlardır.
22 Temmuz 1975	Avrupa Parlamentosu'na bütçe üzerinde geniş yetkiler veren ve Sayıştay'ı (Court of Auditors) kuran bir Anlaşma, Haziran 1977'de yürürlüğe girmek üzere imzalanmıştır.
16 Eylül 1975	Çin ve Topluluk arasında resmi ilişkiler kurulmuştur.
1-2 Aralık 1975	Paris'te toplanan Avrupa Konseyi, Avrupa Parlamentosu seçimlerinin 1978'den itibaren doğrudan yapılmasını kararlaştırmıştır.
29 Aralık 1975	Belçika Başbakanı Leo Tindemans, ortak dış politika, ekonomik ve parasal birlik, Avrupa sosyal ve bölgesel politikaları, Topluluk vatandaşlarını etkileyen politikalar ve Topluluk kurumlarının güçlendirilmesi konuları ile ilgili önlemler paketini kapsayan Avrupa Birliği'ne ilişkin bir rapor sunmuştur.
1 Ocak 1976	Türkiye, Katma Protokol'ün yükümlülükleri doğrultusunda gümrük indirimini ve konsolide liste uyumunu gerçekleştirmiştir.
9 Şubat 1976	Konsey Yunanistan'ın üyelik başvurusunu kabul etmiştir.
4 Mart 1976	Malta ile iki protokol imzalanmış, 1970 tarihli Ortaklık Anlaşması tarım ve işbirliğini kapsayacak bir biçimde genişletilmiştir.
1 Nisan 1976	Lomé Konvansiyonu yürürlüğe girmiştir.
25-27 Nisan 1976	Topluluk Magreb ülkeleri ile işbirliği anlaşmaları imzalamıştır. (Cezayir ile 26'sında, Fas ile 27'sinde ve Tunus ile 25'inde)
1 Haziran 1976	AET Pakistan ile ticari işbirliği anlaşması imzalamıştır.
6 Temmuz 1976	AET, Kanada ile ekonomik ve ticari işbirliği için bir çerçeve anlaşma imzalamıştır.
27 Temmuz 1976	Topluluk Yunanistan'la resmi olarak katılım müzakerelerine başlamıştır.

13 Eylül 1976	Topluluk, Akdeniz'i kirlenmeye karşı korumak amacıyla hazırlanan Barcelona Konvansiyonu'nu imzalamıştır.
3 Kasım 1976	Konsey, ortak balıkçılık politikasını başlatma kararı almış, 1 Ocak 1977'den itibaren Kuzey Atlantik ve Kuzey Denizi'ndeki balık avlama sahasını 200 mile çıkarmayı kararlaştırmıştır.
6-9 Kasım 1976	AET-Türkiye Karma Parlamento Komitesi, Türkiye ve üye ülkeler arasında işçilerin serbest dolaşımına kademeli olarak geçilmesine yönelik tavsiye kararı almıştır.
25 Aralık 1976	Türkiye, tek yanlı bir kararla Katma Protokol'deki korunma maddesi olan madde 60'ı işletip tüm yükümlülüklerini dondurmuş, listelerde hiçbir indirim yapılmamıştır.
1 Ocak 1976	Kuzey Denizi ve Atlantik'teki balık avlama sahasını 200 mile çıkararak karar yürürlüğe girmiştir.
18 Ocak 1977	Topluluk Maşrek ülkeleri (Mısır, Ürdün, Suriye) ile İşbirliği Anlaşması imzalamıştır.
28 Mart 1977	Portekiz tam üyelik için başvuruda bulunmuştur.
5 Nisan 1977	Avrupa Parlamentosu, Konsey ve Komisyon temel haklara saygı üzerine bir deklarasyon imzalamışlardır.
3 Mayıs 1977	Topluluk ve Lübnan arasında bir İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır.
12 Mayıs 1977	1979-1982 yılları arasında Türkiye'ye 310 milyon Euro tutarında kredi sağlayacak olan III. Mali Protokol'ü imzalamıştır. (Brüksel)
17 Mayıs 1977	Konsey, katma değer vergisi için ortak bir baz oluşturan altıncı KDV direktifini kabul etmiştir.
15 Haziran 1977	Komisyon, yapısal yatırımları finanse etmek amacıyla yeni bir Topluluk borçlanma mekanizması oluşturulması yönünde bir teklif hazırlamıştır.
1 Temmuz 1977	Topluluk tarafından Türkiye'ye tanınan yeni tarım tavizleri yürürlüğe koymuştur.
1 Temmuz 1977	Danimarka, İrlanda ve İngiltere ortak gümrük vergisi uygulamasına başlamıştır.

28 Temmuz 1977	İspanya, tam üyelik başvurusunda bulunmuştur.
30 Ekim 1977	Türkiye ile AT arasında yapılan III. Mali Protokol'ün onay işlemleri tamamlanmıştır.
3 Nisan 1978	Topluluk ve Çin arasında 1 Haziran'da yürürlüğe girmek üzere bir ticaret anlaşması imzalanmıştır.
7-8 Nisan 1978	Kopenhag Avrupa Konseyi, Avrupa Parlamentosu'nun ilk doğrudan seçimlerinin 7 ve 10 Haziran 1979'da yapılmasını karara bağlamıştır.
19 Mayıs 1978	Komasyon Portekiz'in AT'ye katılımı hakkında olumlu görüş vermiştir.
6 Haziran 1978	Konsey Portekiz'le üyelik müzakerelerine başlamıştır.
6-7 Temmuz 1978	Bremen Avrupa Konseyi, işsizliği azaltmak amacıyla daha yüksek ekonomik büyüme için ortak bir strateji üzerinde anlaşmaya varmış, Avrupa Para Sistemi'nin (European Monetary System-EMS) kurulması yönünde bir plan hazırlamıştır.
26 Eylül 1978	Konsey, Cezayir, Fas, Tunus, Mısır, Suriye, Ürdün ve Lübnan ile imzalanan işbirliği anlaşmalarının yanı sıra İsrail, Portekiz ve Malta ile yapılan katma ve mali protokolleri onaylamıştır.
4-11 Ekim 1978	Türkiye, Dördüncü Beş Yıllık Plan süresince kendine düşen sorumlulukları dondurmuş, 8 milyar Dolarlık yardım talebinde bulunmuştur.
29 Ekim 1978	Komasyon, İspanya'nın AT'ye katılımı için olumlu görüş bildirmiştir.
4-5 Aralık 1978	Brüksel Avrupa Konseyi, ECU'ye dayalı Avrupa Para Sistemini kurmuş ve genişleme bağlamında kurumsal mekanizmaların ve işlemlerin uyumlaştırılması için Avrupa kurumlarını girişim yapmaya çağırmıştır.
5 Şubat 1979	Topluluk ve İspanya arasında katılım müzakereleri başlamıştır.
13 Mart 1979	Avrupa Para Sistemi oluşturulmuştur.
1 Mayıs 1979	III. Mali Protokol yürürlüğe girmiştir.
8 Mayıs 1979	Komasyon'un sunduğu AET-Türkiye Ortaklık ilişkisinin tekrar başlatılmasına yönelik teklifler doğrultusunda Konsey ortak tutum almıştır.

21 Mayıs 1979	AET Konseyi, Türkiye'ye verdiği cevapta, geçiş dönemini kabul etmiş, ancak diğer isteklerin büyük bir kısmını reddetmiştir.
7-10 Haziran 1979	Avrupa Parlamentosu'nun ilk doğrudan seçimleri gerçekleştirilmiştir.
20 Haziran 1979	Türkiye'nin istekleri doğrultusunda yükümlülüklerin tekrar gözden geçirilmesi için AET ile müzakereler başlamıştır.
28 Haziran 1979	Yunan Parlamentosu Katılım Antlaşmasını onaylamıştır.
31 Ekim 1979	İkinci Lomé Konvansiyonu imzalanmıştır.
17 Aralık 1979	Topluluk GATT çerçevesinde yapılan Tokyo Round'u anlaşmalarını imzalamıştır.
28 Aralık 1979	Ecevit hükümetinin yerine geçen Demirel hükümeti AET ile ilişkileri geliştirmek istediklerini açıklamış ve Katma Protokol çerçevesindeki sorumlulukları dondurma isteğini geri çekmiştir.

KAYNAKÇA

- Karluk, Rıdvan. *Avrupa Birliği ve AB-Türkiye İlişkileri*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., 1998.
- * *Avrupa Birliği Konseyi Yıllık Çalışma Raporları*.
- * *Avrupa Toplulukları Bültenleri*.
- * *Avrupa Toplulukları Faaliyetleri Genel Raporları*.
- * *İKV Bültenleri*.
- * *İKV Genel Kurul Raporları*.
- * *Avrupa Birliği Web Sitesi www.europa.eu.int*
- * *Türkiye Cumhuriyeti Dış Ticaret Müsteşarlığı Web Sitesi. www.dtm.gov.tr*